

PRIJEDLOG

Na temelju članaka 8. i 31. stavka 2. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 150/2011, 119/14), u svezi članka 2. točke 1. Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Europske organizacije za iskorištavanje meteoroloških satelita (EUMETSAT) o pristupanju Republike Hrvatske Konvenciji o uspostavi Europske organizacije za iskorištavanje meteoroloških satelita (EUMETSAT) te odgovarajućih uvjeta, potvrđenog Zakonom o potvrđivanju Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Europske organizacije za iskorištavanje meteoroloških satelita (EUMETSAT) o pristupanju Republike Hrvatske Konvenciji o uspostavi Europske organizacije za iskorištavanje meteoroloških satelita (EUMETSAT) te odgovarajućih uvjeta (Narodne novine – Međunarodni ugovori, broj 10/2006), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ godine, donijela

ODLUKU

o prihvatanju financijske obveze Republike Hrvatske prema Europskoj organizaciji za iskorištavanje meteoroloških satelita (EUMETSAT) za razdoblje 2015. – 2024. godine

I.

Prihvaća se financijska obveza Republike Hrvatske kojom se osigurava ispunjenje Programa druge generacije polarno-orbitalnih meteoroloških satelita za razdoblje 2015. – 2024. godine (u daljnjem tekstu: Program EPS-SG) u okviru dugoročnog razvojnog programa Europske organizacije za iskorištavanje meteoroloških satelita (EUMETSAT) za razdoblje od 2015. – 2044. godine.

II.

Republika Hrvatska će za provedbu Programa EPS-SG uplaćivati godišnju članarinu prema prijedlogu financijskog plana EUMETSAT-a i razmjernom udjelu Republike Hrvatske.

III.

Zadužuje se Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Državni hidrometeorološki zavod da unutar svog financijskog plana u državnom proračunu za 2015. godinu osigura sredstva u iznosu od 1.126.240,00 eura u okviru zadanih limita te osigura sredstva u narednim godinama do 2024. godine, sukladno prijedlogu financijskog plana EUMETSAT-a i razmjernom udjelu Republike Hrvatske.

IV.

Ravnatelj Državnog hidrometeorološkog zavoda će u ime Vlade Republike Hrvatske prihvatiti financijski plan EUMETSAT-a za financiranje Programa EPS-SG na 82. sjednici Vijeća EUMETSAT-a koja će se 26. studenog 2014. godine održati u Darmstadt, Njemačka.

V.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Klasa:

Ur.broj:

Zagreb,

PREDSJEDNIK
Zoran Milanović

OBRAZLOŽENJE

Republika Hrvatska je temeljem Odluke o proglašenju Zakona o potvrđivanju Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Europske organizacije za iskorištavanje meteoroloških satelita (EUMETSAT) o pristupanju Republike Hrvatske Konvenciji o uspostavi EUMETSAT-a (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 10/2006), koji je stupio na snagu 8. prosinca 2006. (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 1/2007) ostvarila prava i obveze punopravne zemlje članice ove međuvladine organizacije.

Temeljem navedenog Zakona Republika Hrvatska je prihvatila prava i obveze vezane uz uspostavu, razvoj i eksploataciju meteoroloških satelita u okviru osnovnih programa za geostacionarne satelite (Meteosat) i polarne satelite (EPS) kao i opcijskog programa satelita za mjerenja fizičkog stanja mora i oceana tipa Jason, a Državni hidrometeorološki zavod dobio je nadležnost za provedbu navedenog Zakona.

Hrvatska kao stranka ove Konvencije ima obvezu uplate godišnje članarine prema programu i financijskom planu koji se donosi na vijećima EUMETSAT-a razmjerno svom udjelu. Godišnja članarina je iznosila 0,89 milijuna eura koja se planirala u proračunu Republike Hrvatske na razdjelu Ministarstva zaštite okoliš i prirode poziciji Državnog hidrometeorološkog zavoda.

Naime, kako sateliti imaju svoj vijek trajanja te izlaze iz upotrebe ili prestaju s radom zbog tehnoloških i operativnih razloga, EUMETSAT izrađuje programe koji uključuju zamjenu i nadogradnju satelita, temeljem čega se osigurava kontinuirana proizvodnja i korištenje satelitskih podataka i produkata, a zemlje članice potvrđuju sadržaj programa i osiguravaju sredstva za osnovne programe, kao i prihvaćene opcijske programe.

Na 80. sjednici Vijeća EUMETSAT-a, koja se održala u Helsinkiju 2014. godine, načelno je prihvaćen Program druge generacije polarno-orbitalnih meteoroloških satelita za razdoblje 2015. – 2024. godine (dalje u tekstu: Program EPS-SG) čija je procijenjena ukupna vrijednost 3,323 milijarde eura za razdoblje do 2044. godine (na bazi ekonomskih uvjeta za 2012. godinu). Ti će sateliti u velikoj mjeri pridonijeti kontinuitetu globalnog praćenja vremena i klime kao i stanja okoliša. Financijskom podrškom Programa EPS-SG od strane zemalja članica osigurat će se izgradnja zamjenskih satelitskih platformi, izvršiti priprema za lansiranje, prilagoditi infrastruktura prijema podataka i nastaviti satelitsko mjerenje iz polarne orbite. Vrijeme trajanja eksploatacije EPS-SG sustava je 21. godina.

Pri izradi Programa EPS-SG nastojalo se optimizirati sustav lansiranja i upotrebe satelita kako bi se maksimalno smanjili troškovi. Tako je EPS-SG sustav temeljen na šest satelita koji će biti lansirani u paru (tri puta po dva) i letjeti simultano u istoj tzv. jutarnjoj putanji, te da će biti opremljeni komplementarnim opažачkim instrumentima. Ušteda se ostvaruje u masi satelita, a s time i troškovima lansiranja. Na taj način će, umjesto jednog satelita koji bi nosio sve instrumente, koristan teret biti raspoređen na dva satelita. Troškovi izgradnje satelita dodatno se optimiziraju i umanjuju kroz partnerstvo s Europskom svemirskom agencijom (ESA), Europskom komisijom (program Copernicus) i Američkom nacionalnom administracijom za atmosferu i ocean (NOAA). Tako će, primjerice, prva dva satelita Programa EPS-SG razviti i dizajnirati ESA-a u čemu će EUMETSAT financijski sudjelovati samo s iznosom od 30%.

Na 82. sjednici Vijeća EUMETSAT-a, koja će se održati 26. studenog 2014. godine u Darmstadtu, Njemačka, očekuje se potvrda prihvaćanja financijske obveze u podršci izvođenja Programa EPS-SG svih zemalja članica, pa tako i Hrvatske. Konsenzusom svih zemalja članica o prihvaćanju troškova te, posljedično tome, i prihvaćanja financijskih obveza zemalja članica kroz članarinu za EUMETSAT utvrđenu za razdoblje 2015. - 2024., potvrđuje se i stupa na snagu Program EPS-SG.

Glede troškova Programa EPS-SG i financijskih obveza za Hrvatsku za razdoblje 2015. - 2024. godine, ističe se da Republika Hrvatska doprinosi godišnjem proračunu EUMETSAT-a za osnovne programe u iznosu koji je usklađen prema stopi BDP-a, dok je za opcijski program Jason utvrđena stopa doprinosa od 0,2233%. U skladu s tim, po usvajanju financijskog plana za Program EPS-SG, ukupni financijski doprinos Hrvatske sa sadašnjih 0,89 milijuna eura povećat će se na 1,12 milijuna eura za 2015. godinu. Trend porasta doprinosa za Hrvatsku slijedi do 2019. godine, kada će iznositi 1,65 milijuna eura, nakon čega slijedi postupni pad na iznos od 0,69 milijuna eura u 2024. godini, te se nastavno iznosi tabelarni prikaz financijskog plana EUMETSAT-a za razdoblje 2015. – 2024. godine za sve programe uključujući i Program EPS-SG na bazi ekonomskih uvjeta za 2012. godinu (EUM/C/80/14/DOC/41):

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Svi programi, uključujući i EPS-SG, (MEUR)	371.48	461.20	530.48	533.11	550.66	473.23	388.97	343.75	323.89	227.00
Hrvatska: doprinos (MEUR)	1,12	1,38	1,58	1,59	1,65	1,42	1,18	1,04	0,98	0,69

Korist i povrat ulaganja ostvaruje se kroz točniju i precizniju vremensku prognozu i upozorenja na vremenske nepogode s čime se povećava zaštita dobara i ljudskih života te je dodana vrijednost ekonomiji uključujući i privatne korisnike. Neovisne socio-ekonomske studije procjenjuju da je vjerojatna korist za zemlje članice, koja nastaje upotrebom satelitskih podataka za vremensku prognozu i upozorenja na vremenske nepogode - kojom doprinosi EPS-SG, oko 61 milijarde eura godišnje. Od toga je iznosa 41 milijarda eura direktan doprinos gospodarstvu, a dodatna korist ostvaruje se: kroz zajedničke projekte s međunarodnim partnerima i to pojedinačno ili u okviru Koordinacijske grupe za meteorološke satelite (CGMS) koju vodi Svjetska meteorološka organizacija, a također i kroz obradu rezultata i upotrebu za monitoring klime te klimatskih varijacija i promjena.

Studije su pokazale da su korist i povrat ulaganja proporcionalnu bruto domaćem proizvodu (BDP), što omogućuje grubu procjenu koristi vremenske prognoze i upozorenja temeljenim na satelitskim podacima za svaku pojedinu zemlju članicu EUMETSAT-a. U slučaju Hrvatske nacionalni BDP prema EUROSTATU iznosi 0,5% od BDP-a Europske unije, što omogućuje procjenu koristi i povrata ulaganja za Hrvatsku u iznosu od 215,25 milijuna eura godišnje što je 18 puta više od ulaganja za sve programe za 10-godišnje razdoblje 2015. - 2024, uključujući i novi Program EPS-SG.

Valja napomenuti da satelitska mjerenja snažno nadopunjuju postojeća prizemna i visinska meteorološka mjerenja posebno tamo gdje ona izostaju ili su vrlo rijetka kao što su oceani i

mora, područja uz polove i pustinje. Također, nastavno se iznosi tabelarni prikaz financijskog aspekta koristi koji uključuju i Hrvatsku (EUM/EPS-SG/CRO):

PODRUČJE OD KORISTI	Procjena koristi za EU 27 (milijarde / godini)	Procjena koristi za Hrvatsku (milijuni eura / godini)
Zaštite imovine i infrastrukture	5,5	19,25
Dodana vrijednost za gospodarstvo	41	143,5
Privatna korist za građane	15	52,5
UKUPNO	61	215,25

Članstvo u EUMETSAT-u također omogućuje pravo na aktivno učešće u svim natječajima EUMETSAT-a. U programu izgradnje meteoroloških satelita kao i izradu programskih podrški za analizu i obradu primljenih satelitskih podataka i izradu hardverskih podsklopova za prijem i obradu podataka (softverska i idejna rješenja). Postoji određeni potencijal uključivanja hrvatskog gospodarstva preko Hrvatske gospodarske komore (HGK) koja je imenovana kao nacionalno informativno tijelo za komunikaciju s hrvatskim poduzećima zainteresiranim za sudjelovanje na natječajima koje EUMETSAT redovno raspisuje.

Konačno je potrebno istaknuti da zbog potrebnog konsenzusa svih stranaka EUMETSAT-a, neprihvatanje dodatne financijske obveze od strane Republike Hrvatske znači zaustavljanje operativnog izvođenja programa polarnih satelita i time narušavanje temeljne misije EUMETSAT-a, najjačeg svjetskog centra za eksploataciju meteoroloških satelita (sateliti imaju svoj životni vijek i moraju se obnavljati), te smanjenje podrške održivom razvoju i sigurnosti zemlje zbog zamjetno manje meteorološke podrške otpornosti na vremenske i hidrološke nepogode (zaštita ljudi, materijalnih dobara i okoliša) u okolnostima sve češćih i jačih vremenskih ekstrema kao posljedice promjene klime.